

Fakulteta za kmetijstvo
in biosistemske vede

Zadeva: IZJAVA ZA JAVNOST

OKROGLA MIZA DP AE, KI BO POTEKALA, 13. 01. 2017, OB 9. 00 URI V SODELOVANJU S FKBV, UM IN RIS DVOREC RAKIČAN

»JAVNI RAZPISI PROGRAMA RAZVOJA PODEŽELJA 2014-2020«

Predsednik DP AE Silvo Pozdrec, mag.

Društvo prijateljev agrarne ekonomike v sodelovanju s Fakulteto za kmetijstvo in biosistemske vede, UM ter RIS Dvorcem Rakičan v petek, 13. 1. 2017 s pričetkom ob 9. uri v prostorih Dvorca Rakičan organizira že peto po vrsti okroglo mizo o aktualni temi v kmetijstvu. Ker je novo programsko obdobje PRP 2014-2020 v polnem teku, ker ARSKTRP že aktivno objavlja javne razpise iz nove programske sheme in ker so investicije v kmetijstvu nujno potrebne za razvoj in napredek vsake individualne kmetije, smo se znotraj DP AE odločili, da 5. okroglo mizo posvetimo »Javnim razpisom Programa razvoja podeželja 2014 - 2020«. Na okrogli mizi bomo tokrat govorili o uspešnih projektih in investicijah, ki so že v teku ter kako in kje se prijaviti na javne razpise in si s tem pridobiti nepovratna finančna sredstva v programskem obdobju PRP 2014-2020. Na okrogli mizi bodo sodelovali: Rok Roblek, predstavnik MKGP, Damjan Jerič, iz KGZS – zavod Murska Sobota in Manuela Ozmec s kmetije Ozmec ter Petra Štuhec s kmetije Štuhec (diplomantki študijske smeri Managementa v agroživilstvu in razvoja podeželja, dislocirane enote v Rakičanu). Po koncu okrogle mize bomo razglasili zmagovalno fotografijo že tradicionalnega 3. Fotografskega natečaja »Utrinki s podeželja«, ki je potekal od 1. 6. - 30. 11. 2016.

Red. prof. dr. Karmen Pažek, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, UM, Predstojnica študijskega programa »Management v agroživilstvu in razvoj podeželja«

V študijskem letu 2016/2017 bomo vpisali že 12. generacijo študentov študijskega programa Management v agroživilstvu in razvoj podeželja (MARP), ki ga izvaja Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede (FKBV UM) v Dvorcu Rakičan.

Program je še vedno edini visokošolski strokovni študijski program v Pomurju, ki ga izvaja javna Univerza. Prisotnost programa omogoča nižje stroške študija za uporabnike, hkrati pa je njegova vsebinska zasnova prilagojena potrebam regije.

Trenutno stanje na slovenskem podeželju pa zahteva izrazito interdisciplinaren profil strokovnjaka, ki bi znal povezati znanja agronomske tehnologije z vse širšim spektrom znanj s področja agrarne ekonomike, upravljanja in organizacije kmetij (managementa v kmetijstvu)

kot tudi razvoja podeželja. Program traja tri leta in je ovrednoten s 180 ECTS kreditnimi točkami. Prvi letnik ter prvi semester drugega letnika sta namenjena splošnim ter temeljnim strokovnim predmetom s področja kmetijstva, prav tako pa je v drugem letniku preko izbirnega modula (Poljedelstvo/vrtnarstvo, Živinoreja, Sadjarstvo/Vinogradništvo) študentu omogočena specializacija s področja kmetijstva. Tretji letnik pa je v celoti namenjen specialnim predmetom s področja Agrarne ekonomike, Managementa v agroživilstvu, Marketinga v kmetijstvu ter Kmetijske politike in razvoja podeželja ter seveda prakse, ki se odvija v lokalnem območju v lokalnih podjetjih in organizacijah (sklenjenih preko 80 pogodb, kjer imajo študenti možnost opravljanja prakse). Študentom je preko izbirnih modulov omogočena tudi specializacija na naštetih področjih Agrarne ekonomike. Do sedaj je študij uspešno zaključilo 44 diplomantov. Nekateri diplomanti so se odločili tudi za nadaljevanje študija na drugi stopnji matične fakultete (program Agrarna ekonomika, Kmetijstvo in Varna hrana). Kot vzoren primer lahko navedemo tudi, da je v letu 2015 uspešno zaključil doktorski študij Agrarne ekonomike kolega iz prve vpisane generacije študentov študijskega programa MARP. Do danes je na 2. stopenjskem študijskem programu Agrarne ekonomike, ki se izvaja na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede UM, uspešno magistriralo 6 študentov, ki izhajajo iz študijskega programa Management v agroživilstvu in razvoj podeželja.

Študij v bližini doma ima številne prednosti. Poleg izrazito manjšega finančnega bremena za družine visokošolsko izobraževanje tudi prispeva k zavezitvi odtekanja strokovnjakov iz regije. Študijski program Management v agroživilstvu in razvoj podeželja (MARP) je zasnovan tako, da diplomantom omogoča širok spekter zaposlitvenih možnosti. Le-te zajemajo izvajanje podjetniške dejavnosti v kmetijstvu, prevzem in vodenje kmetij kot tudi samozaposlitev na širšem področju agroživilstva (pridelava kvalitetne in varne hrane, predelava kmetijskih pridelkov in marketing, dopolnilnih dejavnosti, delo na področju trajnostnega razvoja, okolja...) in vertikalno nadaljevanje študija na 2. in 3. stopnji.

Program je zaradi navedenega izrednega pomena tako za Univerzo v Mariboru kot tudi za lokalno skupnost in predstavlja pomemben razvojni mejnik za pomursko regijo.

Mag. Rober Celec in mag. Sabina Kerec, RIS Rakičan

Raziskovalno izobraževalno središče Dvorec Rakičan deluje že od leta 2003, ko je 17 ustanoviteljev podpisalo pogodbo o ustanovitvi. Leta 2011 se je zavod preoblikoval v javni zavod RIS Dvorec Rakičan. Ustanoviteljica javnega zavoda je Mestna občina Murska Sobota. Namen in poslanstvo javnega zavoda je zagotavljanje kontinuirane prisotnosti kvalitetnih vsebin s področja izobraževanja, raziskovanja in socialnega področja ter učinkovitejša organizacija, razvoj in spodbujanje dejavnosti na omenjenih področjih s ciljem dviga kvalitete življenja v skupnosti in posameznika v občini ter boljše prepoznavnosti Mestne občine Murska Sobota.

Zagotovo predstavlja pomemben doprinos k uresničevanju tega poslanstva tudi visokošolski študij »Management v agroživilstvu in razvoj podeželja – MARP«, ki se pri nas izvaja v okviru dislocirane enote Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede, Univerze v Mariboru. Ta študij je nadvse perspektiven za pomursko regijo ter tudi za širše okolje zelo primeren

študij. Veseli in ponosni smo, da se študij izvaja prav v Rakičanu, saj se tukaj nahaja tudi srednja Biotehniška šola Rakičan. Dijaki se tako lahko po zaključeni srednji šoli odločijo za študij po programu MARP, ki predstavlja bogat doprinos k razvoju regije, saj iz njega izhaja visoko izobraženi kader na področju agroživilstva, ki je še tako pomembno za naše okolje.

RIS Dvorec Rakičan razpolaga z ustrežno infrastrukturo za izvedbo različnih izobraževalnih programov, seminarjev in konferenc. Tradicionalno organiziramo tri mednarodne znanstvene konference na leto. Izvajamo tudi številna neformalna izobraževanja, različne seminarje in programe za otroke.

Kar se tiče financiranja RIS Dvorca Rakičan 1/3 sredstev prispeva Mestna občina Murska Sobota, 2/3 sredstev pa pridobivamo iz tržnih dejavnosti (nočitve, kavarna, konference, počitniški programi, razne prireditve,...) ter projektov. Kot projektni in tudi vodilni partnerji sodelujemo pri številnih evropskih projektih kot so različni projekti Erasmus + za mlade, Central Europe in Interreg Danube. Nadalje si seveda želimo tudi še nadaljnjega uspešnega sodelovanja s Fakulteto za kmetijstvo in biosistemske vede.

Petra Štuhec, dipl. ing. agr. ekon., Kmetija Štuhec

Leta 2014 sva se z možem odločila, da prevzameva kmetijo od njegovih staršev. Kmetija je poljedelsko - živinorejska, glavna panoga pa je proizvodnja mleka.

Proizvodnja in obseg kmetije sta se v zadnjih letih povečali in na podlagi tega je potrebno iskati nove rešitve, za nadaljno uspešno vodenje. Ena od možnosti so tudi različni razpisi financirani iz strani države in Evropske unije. In tako je tudi bilo ob našem prenosu kmetije.

Glede na to, da sva izpolnjevala pogoje za kandidaturo na razpisu »*Pomoč mladim prevzemnikom kmetij za leto 2014 ukrep 112*« sva se odločila, da dano možnost izkoristiva. Kandidatura na razpisu je bila uspešna in tako imamo status mladega prevzemnika kmetije za obdobje petih let od izdaje odločbe.

V tem času, moramo izpolnjevati določene pogoje, obenem pa kmetijo voditi v razvoj, ki nam omogoča preživetje. Na podlagi tega sva leta 2016 kandidirala na razpisu »*PRP 2014-2020: M04.1 - Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva*«. V tem razpisu je predvidena večja hala za skladiščenje kmetijskih proizvodov (seno, slama,...), kar bi nama bistveno olajšalo delo. Rezultati razpisa do sedaj še niso znani.

»Kmetija se mora razvijati, ne sme stagnirati, delo se mora olajšati, proizvodnja optimizirati, vmes pa najti čas za družino«. Tako enostavno napisati ampak tako težko uresničiti, a vendar ob iskanju različnih možnosti in veliko dobre volje se vse zmore.

Manuela Ozmec, dipl. ing. agr. ekon., Kmetija Ozmec

V letu 2007 smo se na družinski kmetiji Ozmec po tehtnih premislekih odločili, da je potrebno kmetijo nadgraditi, obnoviti ter povečati. Delno je na to odločitev vplivalo tudi zaprtje tovarne sladkorja v Ormožu, saj je do takrat dovršen del kmetijske proizvodnje obsegala sladkorna pesa. Druga takratna dejavnost kmetije pa je bila prašičereja, saj je kmetija že takrat imela status vzrejnega centra. Leta 2008 smo se prijavi na razpis Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, ki je v povezavi s Programom

razvoja podeželja izdalo javni razpis za ukrep 311: Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti. S tem razpisom smo želeli obogatiti našo kmetijo s turistično dejavnostjo, saj je bil naš namen gradnja turističnih nastanitvenih kapacitet (apartmajev). Naložba v apartmaje je bila zaključena v začetku leta 2010, ko so bili apartmaji že v uporabi. Naslednji razpis, ki je potekal praktično skupaj s prejšnjim je bil razpis, ki ga je prav tako izdala Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja kot ukrep 123: Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom. S tem razpisom smo na kmetiji želeli urediti prostore ter nabaviti opremo za predelavo mesa. Nekje na polovici celotne investicije se je kmetija še prijavila na razpis nepovranih sredstev, ki so bila financirana iz Začasnega sklada za prestrukturiranje industrije sladkorja. S tem razpisom je bila financirana nabava ter posodobitev strojnega parka, ki se je tako v celoti prilagodil primarni dejavnosti kmetije (prašičereji, poljedelstvu).

V kolikor je sprva videti vse dokaj preprosto in privlačno je realnost pokazala, da je v primeru razpisov na naši kmetiji celotna zadeva precej zakomplicirana. V primeru kakršnih koli razpisov je kot prvo potrebna velika mera discipline, vsaj tiste ki se tiče papirologije. Predvsem v primeru naše kmetije je tako, saj so bile zadeve dodatno otežene, ker so dela potekala sočasno in so se navezovala ter tudi prekrivala z obema razpisoma (prostori za predelavo mesa so v pritličju, apartmaji pa v 1. nadstropju). A hkrati je celotna investicija morala ostati v razpisih ločena. Raznorazna podjetja, ki se prijavlja na razpise podobnih obsegov imajo seveda svoje pravnike in finančnike, ki so zaposleni samo za namene takih naložb. Medtem ko pa imajo družinske kmetije v prvi vrsti le svoje znanje in odločajo oziroma odgovarjajo z svojim lastnim premoženjem. Na koncu celotnih naložb pa sta praktično mogoča le dva odgovora – ali je celotna investicija uspela ali ni. V primeru naše kmetije, kjer sta bila starša že prej zaposlena na sami kmetiji je bila potrebna velika mera (pre)drznosti, da je kmetija šla v te razpise. A hkrati je zaprtje tovarne sladkorja Ormož že sama po sebi nakazovala ter napovedovala (nujne) spremembe, ki se bodo na naši kmetiji zgodile.

Damjan Jerič, univ. dipl. inž. kmet., specialist za agrarno ekonomiko, Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota

V okviru predstavitve bom govoril o naših izkušnjah pri pridobivanju nepovratnih sredstev za investicije na kmetijskih gospodarstvih iz programa razvoja podeželja. Predstavitev bom začel s predstavitvijo izvedenih investicij na kmetijskih gospodarstvih, ki so bile financirane iz sredstev PRP 2007-2013. Na osnovi teh izkušenj in novih izkušenj kandidiranja na javne razpise v okviru obdobja PRP 2014-2020, bom predstavil na kaj je potrebno biti pozoren pri kandidiranju na javne razpise. Predstavil bom aktivnosti in nevarnosti po posameznih fazah: razvoj ideje, prijava na javni razpis, dopolnjevanje vlog, izvajanje investicije, financiranje investicije, kontrola izvedbe investicije in poročanje o uresničevanju zastavljenih ciljev investicije.

Rok Roblek, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Republika Slovenija je 16.12.2016 prejela potrditev druge spremembe Programa razvoja podeželja za obdobje 2014-2020. Program razvoja podeželja je skupni programski in razvojni dokument, v katerem so navedeni ukrepi za doseganje ciljev politike razvoja podeželja 2014-2020 ter predvidena finančna sredstva za ta namen.

V sklopu programa razvoja podeželja je 13 ukrepov, ki so razdeljeni na podukrepe in operacije. Vsebinsko se delijo na ukrepe za kmetijstvo in s kmetijstvom povezane dejavnosti, gozdarstvo, prenos znanja in inovacije ter razvoj nekmetijskih dejavnosti, lokalni razvoj in obnova vasi.

Funkcijsko se razpisi delijo predvsem na ukrepe, ki se izvajajo na podlagi oddaje zbirnih vlog, ukrepe CLLD in ukrepe, ki jih izvaja Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V sklopu okrogle mize na temo javnih razpisov si bomo na kratko pogledali tovrstno razdelitev in se podrobneje usmerili v razpise s področja naložb v osnovna sredstva, razvoj kmetij in podjetij, naložbe v razvoj gozdnih območij, na kratko pa bomo spregovorili tudi o organizacijah proizvajalcev in ukrepu sodelovanje.

V Rakičanu, 9.1.2017